

lyuk A: 1055 adruuoz *licu* (Karácsonyi: SztIstván 80); († 1015) 1220 k./ Rowozluk [HN.] (Györffy: DHA. I: 73); 1231/ *Lycosholm* [sz.] [HN.] (Oklsz.); 1269 *livkeurim* (Oklsz.); 1299/ ? *keklok* [HN.] (MonStrig. 2: 460); 1416 u./² *likai* [a palatáció jele bizonytalan] (MünchK. 27); 1518 k. *kölyokhoz* (PeerK. 74); 1749 *juk* (NyIrK. 31: 182) **J: 1.** 1055 'üreg, üreges hely, odú | Höhle, Loch, Hohlraum' # (↑); **2.** 1395 k. 'nyílás | Loch, Lücke' # (BesztSzj. 542.); **3.** 1805 'börtöncella; börtön | Zelle, Kerker' (NSz.); **4.** 1834 'szűk, igen kis lakás; kis helyiség | elendes, enges Quartier; kleiner Raum' (NSz.); **5.** 1931 'lyukrúgás, levegőrúgás (a labdarúgásban) | Fehlschuß, Fehlwurf (im Fußball oder in anderen Sportarten)' (NemzetiSp. 1931. szept. 28.: 5) **Sz:** ~**as** 1231/ [HN.] (↑) | **lyuggat** 1456 k. *meghligatyak* [t-j] (SermDom. 1: 255) | ~**aszt** 1506 *megh likaztaak* (WinklK. 220) | ~**ad** 1531 *lykada* meg (ÉrsK. 46) | ~**acsos** 1585 *Lyukasos* (Cal. 278 [σ: 678]); 1604 *Likaczos* (Szenczi Molnár: Dict.)

■ Bizonytalan eredetű, talán örökség a finnugor korból. | (≡) Vö. cser. (KH.) *lâk* 'sarok, ház sarka; hajlat (úté, folyóé)'; finn *loukko* 'sarok, szöglet; búvóhely, üreg'; karj. *loukko* 'nyílás, lyuk, üreg' [fgr. *loβkkz 'lyuk, hasadék, üreg']. (△) A szó belseji hangkapcsolat változásához vö. →*gyakor*, →*ük*. A szó eleji *l* > *ly* palatalizálódás a magyarban történhetett; vö. →*nyoszolya*. A *lyukacsos* származékban *s* > *cs* affrikálódás ment végbe.

📖 FUF. 20: 62; Collinder: FUV.; TESz.; UEW. 252; EWUng. • Vö. *lüke*